

Костинюк О.В.

*студентка IV курсу факультету психології, політології та соціології
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ ІГОР В ПРОГНОЗУВАННІ СТАНУ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

Актуальність роботи обумовлена тим, що на сьогодні надзвичайно важливою проблемою представляється стабілізація ситуації на тимчасово окупованому Сході України та змінення ідейних переконань його мешканців. Для прогнозування стану зазначених територій використано апарат теорії ігор, який широко застосовується вітчизняною наукою і міжнародною академічною спільнотою при моделюванні політичних, соціальних та економічних процесів.

Проблеми застосування теорії ігор в моделюванні саме політичних процесів вивчали такі науковці, як С. Брамс, Б. Броді, Дж. Віл'ямс, Г. Данциг, Дж. Даунс, М. Дрешер, Г. Кан, М. Кілгур, Д. Л'юс, Дж. Морроу, Р. Пауелл, А. Рапопорт, Т. Л. Сааті, Дж. Харшані та інші.

Вітчизняні вчені – С. Денисюк, В. Корнієнко, Т. Маляренко, А. Шиян та інші – переважно були зосереджені на вивченні прикладних аспектів теорії ігор, розглядали способи її застосування в економіці, менеджменті, конфліктології.

Завданням роботи було обрати та дослідити мінімальну кількість проукраїнськи налаштованих громадян, які б в процесі звичайного соціального спілкування поступово змогли б переконати носіїв ідей «Русского мира»; а також оцінити мінімальний час, необхідний для поступового витіснення проросійських орієнтацій у мешканців Східного регіону країни в ході такого соціального спілкування.

Методичний апарат роботи представлений ігровою моделлю Дж. Конвея «Життя». За допомогою цієї моделі була спроба відтворити можливі сценарії процесу та результатів соціальної взаємодії ідейних переконань двох раніше зазначених категорій населення та розповсюдження проукраїнських ідей на тимчасово окупованому Сході України.

Візуально гра «Життя» являє собою площину, поділену на клітинки, де кожна клітинка може знаходитися в двох станах: бути живою або бути мертвою. Клітинка має своїх сусідів. Розподіл живих клітинок на початку гри називається першим поколінням [1, с. 260].

Відповідно до цього, кожне наступне покоління утворюється на основі попереднього за такими правилами [2]:

- якщо у живої клітини два чи три сусіди – то вона лишається жити;
- якщо у живої клітини один чи немає сусідів – то вона помирає від «самотності»;

- якщо у живої клітини чотири та більше сусідів – вона помирає від «перенаселення»;

- якщо у мертвої клітини рівно три сусіди – то вона оживає.

Дані правила отримали назву генетичних законів Конвея. Саме ці коди задовольняють три основні умови гри [1, с. 261]:

1) не має бути жодної початкової конфігурації, для якої існувало б просте доведення можливості необмеженого росту популяції;

2) мають існувати такі початкові конфігурації, які заздалегідь володіють властивістю безмежно розвиватися;

3) мають існувати прості початкові конфігурації, які протягом значного проміжку часу ростуть, перетерплюють різноманітні зміни та закінчують свою еволюцію одним з трьох наступних способів:

- повністю зникають;

- переходять у стійку конфігурацію та перестають змінюватися взагалі;

- виходять у коливальний режим з певним періодом.

У рамках даного дослідження було перевірено, наскільки 3%, 5%, 7%, або 10%, 20%, 30% людей з проукраїнськими поглядами зможуть змінити проросійські погляди решти населення за 1-10 років та 20, 30, 40, 50 років відповідно.

В ході дослідження було виявлено, що наявність на окупованих територіях 3%, 5% або навіть 7% «патріотів» не буде результативним у витісненні проросійських ідей зі Сходу України. Певний приріст патріотично налаштованих громадян з певними коливаннями можна було побачити лише в перші роки, а згодом їх кількість поступово занепадала та сходила навіть нижче початкового значення.

Слід зауважити, що в наші складні часи діяти потрібно швидко та найбільш результативно в край невеликий проміжок часу, тому ці варіанти розвитку не є доцільними в умовах сьогодення.

На противагу цим результатам моделювання показало, що за умов наявності на окупованих територіях 10%, 20% або 30% патріотично налаштованих громадян результативність їхнього впливу на решту населення Східного Донбасу значно зростало майже протягом кількох наступних років.

Так, наприклад, наявність 10% «патріотів» вже суттєво змінювало баланс ідейних сил на окупованій території. Вже після першої року ітерацій рівень проукраїнські налаштованих осіб сягав 75%, що є дуже гарним показником.

Найбільш результативним вже з перших років своєї діяльності було залучення 30% «патріотів» для витіснення ідей «Русского мира» зі Сходу України. За цих умов рівень проукраїнські налаштованих осіб після першого року ітерації сягав 92%, що є найкращим показником у межах всього дослідження.

Також, моделювання показало, що окрім кількості патріотично налаштованих осіб, дуже багато залежить від їх початкового розташування на

окупованій території. Для досягнення найбільшого впливу проукраїнськи налаштованих громадян, вони мають бути розташовані у спосіб, який найбільше нагадує розподілену мережу.

Література

1. Плотинський Ю. М. Моделі соціальних процесів: 2-е вид., перероб. та доп. / Ю. М. Плотинський. – М.: Логос, 2001. – 296 с.
2. Шиян А. А. Теорія ігор: основи та застосування в економіці та менеджменті : навч. посіб. / А. А. Шиян. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – Режим доступу: <http://inrtzp.vntu.edu.ua/pmba/stf/teach/books/Theory.pdf>

Макух-Федоркова І.І.

*кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародної інформації
факультету історії, політології та міжнародних відносин
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

КРИТЕРІЇ КАНАДСЬКОЇ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Сьогодні одними із визначальних факторів сучасної історії є процеси глобалізації та інформатизації. Під впливом цих процесів змінюються концепції національних кордонів, посилюється інтеграція соціально-економічного життя, а також зростає взаємовплив партій і всіх країн на світовій арені. Технологічний прогрес кінця минулого століття докорінним чином змінив ситуацію на світовому інформаційному ринку, адже потоки інформації виходять за рамки національного суверенітету та інтегруються в світовий інформаційний простір. Виникає загроза збереження інформаційних ресурсів держави та захищеності законних прав особистості і суспільства в інформаційній сфері. Не є виключення і Канада, яка на початку ХХІ ст. здійснила серйозний поворот у напрямку побудови інноваційного суспільства. В даному випадку мова йде про зміну ціннісних орієнтирів канадського суспільства, потенційних шляхах розвитку, створення «економіки, що ґрунтується на знаннях», а також підтримку його національної культурної самобутності. Уряд канадської держави одним з перших в рамках державної політики проголосив курс на побудову інформаційного суспільства і на проведення інформаційної політики. Серйозним чином приділяється увага політиці щодо забезпечення інформаційної безпеки як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Одним з основних завдань в сфері інформаційної безпеки є розробка критеріїв і методів оцінки ефективності систем і засобів забезпечення інформаційної безпеки. Тому в 1993 році спеціалістами Центру безпеки, що